

Lokal undervisningsplan

Virksomhedsøkonomi C (VØ-C)

EUD/EUX merkantil
2021/22

TRADIUM

Minervavej 57

8960 Randers SØ

Indhold

Gældende regler og rammer	3
Overordnet pædagogisk/didaktisk ramme	3
1. Mål for undervisningen.....	3
1.1. Faglige mål og læringsmål	3
2. Indhold i undervisningen	4
2.1. Planlagt fagligt indhold.....	4
2.2. Helhedsorientering	7
2.3. Praxisrelatering	7
2.4. Tværfaglighed.....	7
2.5. Differentiering.....	8
3. Evaluering og bedømmelse	8
3.1. Evaluering og feedback	9
3.2. Bedømmelse som afsluttende evaluering	9

Virksomhedsøkonomi C EUD/EUX, 20 uger

Gældende regler og rammer

Hovedbekendtgørelse:

- [Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser](#) [27.12.2019]

Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag, erhvervsrettet andetsprogsdansk og kombinationsfag i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne:

- <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/692#id65e382be-ebe2-4cb4-bfaa-f270437d2388> [26.05.2020]

Læreplan og vejledninger:

- <https://emu.dk/eud/virksomhedsoekonomi/fagbilag-vejledning-og-proever?b=t437-t737> [Lokaliseret 04.09.21]

Overordnet pædagogisk/didaktisk ramme

Skolens pædagogiske og didaktiske grundlag er beskrevet i [det pædagogiske hjul](#), som danner retningslinjer for, hvad vi anser for god undervisning, og hvad der skal være synligt i vores undervisning. Det pædagogiske hjul indeholder både krav og muligheder, som vi skal have for øje når vi planlægger og gennemfører undervisningen. Samtidig er det vigtigt, at der stadig er plads til det enkelte lærerteam eller den enkelte lærers egen pædagogiske profil, så alt ikke synes planlagt på forhånd.

Skolens overordnede forhold, praktiske oplysninger og det pædagogisk didaktiske grundlag er beskrevet i den overordnede LUP, som findes her: [\[INDSÆT LINK\]](#)

1. Mål for undervisningen

Omdrejningspunktet for faget virksomhedsøkonomi er arbejdet med og forståelsen af en virksomheds økonomiske discipliner, overvejelser og dispositioner med fokus på det gode købmandsskab og forretningsforståelsen. Faget indeholder typiske erhvervsøkonomiske begreber, funktioner og opgaver, der indgår i virksomhedens etablering og drift. Faget beskæftiger sig med erhvervsvirksomhedens økonomiske beslutninger og adfærd i samspil med omverdenen.

Elevers arbejde med faget skal give erhvervsøkonomiske kompetencer med henblik på at forstå en virksomheds regnskab, og hvordan en virksomhed tjener sine penge. Faget har desuden et almindende formål, hvor evnen til at identificere og inddrage økonomiske forhold styrkes. Endelig har faget et studieforberedende aspekt. Eleven bliver i stand til at identificere, behandle og formidle de typiske erhvervsøkonomiske problemstillinger, der indgår i elevens uddannelsesområde.

1.1. Faglige mål og læringsmål

Faglige mål og læringsmål

De faglige mål i VØ-C fremgår i afsnit 2.1 i fagets fagbilag og vejledning.

Eleverne skal kunne:

1. Sammenligne virksomhedstyper og ejerformer samt finansiering
2. Redegøre for momssystemet og udføre beregninger af moms
3. Forklare den økonomiske proces i en virksomhed
4. Forklare et regnskabs opbygning og udføre beregninger i forhold til virksomhedens resultat og balance
5. Forklare og beregne et resultatbudget og et likviditetsbudget samt foretage budgetkontrol
6. Forklare og beregne forskellige typer af en virksomheds omkostninger
7. Forklare en virksomheds lagermotiver og logistikomkostninger
8. Redegøre for og illustrere et ERP-systems rolle og funktioner i en virksomhed
9. Beregne nøgletal og forklare hvordan en virksomhed kan optimere resultat og likviditet

2. Indhold i undervisningen

Dette afsnit omhandler en beskrivelse af undervisningens:

- 2.1. Planlagte fagligt indhold
- 2.2. Helhedsorientering
- 2.3. Praksisrelatering
- 2.4. Tværfaglighed
- 2.5. Differentiering
- 2.6. Projekter.

2.1. Planlagt fagligt indhold

Tradium anvender LMS-systemet T-Learn (Moodle), hvor faget har sit eget undervisningsforløb. Undervisningsforløbet indeholder links til anvendte lære-/opgavebøger samt ekstra undervisningsmateriale (supplerende stof), fx links til videoer, artikler og relevant lovgivning, quizzer, PowerPoints, og ekstra opgaver. Derudover er der lavet videoer til hvert emne, således undervisningen kan klares online, hvis dette er nødvendigt.

Det faglige indhold tager udgangspunkt i fagets kernestof jf. fagets læreplan og vejledning. Følgende tabel viser sammenhængen mellem T-Learn (LMS), lærebogen og kernestoffet jf. fagets læreplan og vejledning.

Sektion på T-Learn (LMS)	Kapitel i lærebogen	Kernestof
Introduktion til VØ	Kap. 1 Velkommen til VØ samt opbygning af bogen	Emner i T-learn forløbet Video til opstart
Materialer og links		
Emne 1: Virksomheden	Opstart af virksomhed 2.1 Virksomhedstyper og ejerformer 3.6 Virksomhedens funktioner	Virksomheden og dens funktioner Video til virksomheden

Sektion på T-Learn (LMS)	Kapitel i lærebogen	Kernestof
	Indtægter og omkostninger	
Emne 2: Moms	2.3 Moms og momsafregning	Virksomheden og dens momsregnskab. Beregne: <ul style="list-style-type: none"> • Købsmoms og Salgsmoms • Momsberegning • Momsafregning Brug af Excel Video til moms
Emne 3: Indtægter og omkostninger i virksomheden	4.2 Indtægt, indbetaling, udgift, omkostning og udbetaling 5.1 Omkostninger	Virksomheden og dens økonomi <ul style="list-style-type: none"> • Indtægt/indbetaling • Udgift, omkostning, udbetaling • Omkostninger (Variable og kapacitetsomkostninger) Video til indtægter og omkostninger Test
Emne 4: Kalkulationer	5.5 Forkalkulation ved handel i ind- og udland 5.6 Efterkalkulation i handelsvirksomhed	Beregninger af <ul style="list-style-type: none"> • Kalkulationer i danske kroner • Kalkulationer i udenlandsk valuta • Efterkalkulationer Video til kalkulationer
Emne 5: Afskrivninger og finansiering	5.3 Afskrivninger på anlægsaktiver 2.2 Finansiering	Anlægsaktiver/omsætningsaktiver Beregning af <ul style="list-style-type: none"> • Afskrivningsmetoder • Egenkapital • Terminsydelse, renter, afdrag og løbetid • Vurdering af gæld Video til afskrivninger Test
Emne 6: Løn	5.4 Lønformer 5.6 Personalets effektivitet Arbejds miljø	Viden om de 3 lønformer og beregninger af: <ul style="list-style-type: none"> • Lønseddel • Nøgletal for personalets effektivitet • Indekstal Video til personaletseffektivitet
Emne 7: Regnskab	3.1 Økonomiske proces 3.2 Registrering på finanskonti 3.3 Regnskab i personligt ejede handelsvirksomhed	Hvilke dele består den økonomiske proces af Kontoplan for en handelsvirksomhed

Sektion på T-Learn (LMS)	Kapitel i lærebogen	Kernestof
	3.4 Regnskab i selskaber for handelsvirksomheder	Opstilling af virksomhedens regnskab for en handelsvirksomhed: <ul style="list-style-type: none"> • Nøgletal (DB pr. stk) • Regnskabsopstilling for privatejede virksomhed • Regnskabsopstilling for selskaber Video til den økonomiske proces Video til regnskabsopstilling Test
Emne 8: Økonomiske effektivitet	8.0 Økonomisk effektivitet 8.1 Indtjeningsevne	Beregning af nøgletal: <ul style="list-style-type: none"> • Bruttoavance • Dækningsgrad • Overskudsgrad • Indekstal Video til økonomisk effektivitet og beregning af nøgletal
Emne 9: Logistik	6.0 Logistisk 6.2 Lagermotiver 6.3 Logistikomkostninger 6.4.1 Indkøbsstyring	Mål med logistisk Input-output modellen Leveringsservice Beregning af: <ul style="list-style-type: none"> • Wilsons formel Video til logistisk
Emne 10: Budgetter	4.0 Budget 4.1 Resultatbudget og budgetkontrol 4.3 Likviditetsbudget	Hvilke forskellige budgetter findes der Beregninger af: <ul style="list-style-type: none"> • Resultatbudget • Resultatbudget kvartalvis • Budgetkontrol • Likviditetsbudget • Likviditetsbudget kvartalvis Hvem er interesseret i at se budgetter Videoer til resultatbudget samt likviditetsbudget Test
Emne 11: E-conomic	7.0 Økonomisystem 7.1 Virksomhedens brug af et ERP-system 7.2 Modulerne i ERP-systemer 7.3.1 Udføre handlinger i ERP-systemet	Opbygning af ERP system Bogføring i ERP system: <ul style="list-style-type: none"> • Oprettelse af varer • Salgsfaktura • Købsfaktura Video til E-conomic

Sektion på T-Learn (LMS)	Kapitel i lærebogen	Kernestof
Emne 12: Dokumentationsopgave	Opgaven tager udgangspunkt i opstilling af et årsregnskab	Dokumentationsopgaven skal afleveres som en video, hvor eleven forklarer opstillingen og analysere regnskabet resultat i forhold til en eventuel optimering Dokumentationsopgaven skal dække faget bredt og omfatte mindst fem af de faglige mål og tilhørende kernestof.
Casearbejde	Der er tilhørende cases til hvert emne i T-learn forløbet. Casene er fra tidligere eksamensopgaver og danner grundlag for at eleven kan løse case opgaven til eksamen.	

Tabel 1 Sammenhæng mellem LMS, lærebog og kernestof

2.2. Helhedsorientering

På niv. C anvendes eksempler, opgaver og cases, der dækker virksomhedstyper inden for både detail, engros og service. Dermed dækkes alle virksomhedstyper, hvor eleverne senere søger praktikplads. Dette medvirker til at skabe en helhed mellem undervisningen, samfundet og elevens fremtid.

Den afsluttende dokumentationsopgave, der udarbejdes medvirker til, at faget samlet set også opfattes som en helhed, i forhold god forretningsforståelse og godt købsmandsskab jf. identifikation og mål for faget.

2.3. Praksisrelatering

I VØ-C indgår eksempler som fx virksomhedens ansatte, deres funktion og samspil. Her inddrages virksomheder, eleverne kender fra fx deres fritidsjob, tidligere jobs og deres families arbejdsplads.

Et emne startes typisk med en teoretisk gennemgang. Formålet er her, at eleverne opnår et teoretisk kendskab til emnets begreber, teorier og modeller.

Efter gennemgangen af hvert emne arbejdes der med almindelige opgaver fra bogen samt caseopgaver. Casesopgaverne er baseret på praksisrelateret eksempler med virksomheder som eleverne kender fra deres dagligdag. Formålet er her, at eleverne med udgangspunkt i en praktisk problemstilling selv kan finde og anvende de mest hensigtsmæssige teorier og modeller i den teoretiske værktøjskasse fra tidligere gennemgåede emner.

2.4. Tværfaglighed

VØ-C

- **Afsætning C:** Mange teorier, modeller og it-værktøjer i VØ-C er også indeholdt i Afsætning C, fx virksomhedsbeskrivelse, prisstrategier og kalkulationer. Disse samles blandt andet i deres uddannelsesspecifikke fag, som de skal eksamineres i.
- **Dansk C:** I VØ-C skal eleven kunne forstå og formidle fundamentale virksomhedsøkonomiske forhold.

Da dette foregår på dansk, bidrager elevens kompetencer i Dansk C i høj grad til målopfyldelsen i VØ-C ved at eleverne kan fx: Udtrykke sig hensigtsmæssigt (formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt) samt analysere og vurdere ikke-fiktive tekster.

- **Informatik C:** I VØ-C skal eleven bl.a. kunne anvende Excel og digitale redskaber. Dette understøtter faget informatik C.
- **USF:** I det uddannelsesspecifikke fag skal eleven bruge nogle af de modeller og teorier de har lært i VØ-C. Det er blandt andet virksomhedstyper, ejerformer, ERP systemer herunder E-conomic, regnskabsopstilling og budgetter. Dette er en naturlig del af deres eksamensprojekt i faget.

2.5. Differentiering

VØ-C er for mange elever et nyt fag, og traditionelt set er der meget stor forskel på elevernes forkundskaber. Dette skyldes typisk elevernes forskelle i grundlæggende regnemæssige færdigheder, talforståelse, praktisk erfaring fra tidligere jobs og generel motivation.

Det vægtes derfor, at alle elever i god tid før undervisningen har adgang til en forløbet i T-learn, kender til deres lektier og har et overblik over dagens program.

Eleverne har adgang til VØ-C bøger i Praxis. Undervisningen (et modul af 2x45 minutter) følger typisk følgende skabelon:

- Læreren viser dagens program
- Kort repetition af hvad vi lavede sidste gang (elevinvolvering)
- Evt. Kahoot som repetition værktøj
- Nyt stof gennemgås og lektier gives for
- Der arbejdes med opgaver som er lektie til næste gang

I gennemgang af nyt stof tages udgangspunkt forskellige virksomhedstyper, brancher og ejerformer. Her kan anvendes fx lærebogen, relevante artikler, nyhedsindslag og screencasts.

Når eleverne på klassen arbejder med lektier til næste gang, kan de arbejde individuelt eller i grupper. Læreren kan spørges efter behov. Det, der ikke nås på klassen, er hjemmearbejde.

Mht. læsning opfordres eleverne til følgende:

- Læs først indledningen til kapitlet (introduktion og læsemål)
- Læs kapitlets afsnit
- Se også de videoer og eksempler, der evt. vises i et kapitel
- Tag gerne noter undervejs
- Læs igen kapitlets læsemål. Reflekter over, hvad der hænger fast/ikke hænger så godt fast
- Noter evt. spørgsmål/undren og spørg næste gang på klassen.

3. Evaluering og bedømmelse

Dette afsnit omhandler:

- 3.1. Evaluering og feedback
- 3.2. Bedømmelse som afsluttende evaluering

3.1. Evaluering og feedback

Evalueringen på klassen gennemføres både summativt og formativt. Eleverne fremlægger hjemmeopgaver, hvor løsningerne diskuteres. Læreren konkluderer derefter på, hvad der var godt/mindre godt og der henvises til de teorier, modeller og kilder, der fremadrettet bør inddrages ved løsning af lignende opgaver.

Ved Kahoot får eleverne automatisk det korrekte svar under løsningen. På klassen viser læreren efterfølgende en (anonymiseret) statistik, der viser klassens samlede score.

Efter hver 3. emne har eleverne en test. Testen danner grundlag for det teoretiske stof samt opgaver der er gennemgået tidligere. Eleven får en karakter for testen som tæller med i deres samlet bedømmelse for faget. Testen er med hjælpemidler og foregår elektronisk.

3.2. Bedømmelse som afsluttende evaluering

Bedømmelsesgrundlag

Der afgives standpunktskarakterer 2 gange under de 20 uger. Karaktererne afgives på baggrund af en helhedsbedømmelse af elevens opfyldelse af de faglige mål på de tidspunkter, hvor karaktererne afgives. Her tilbydes eleven en samtale mht. begrundelse for karakteren samt hvad eleven evt. fremadrettet kan gøre for at fastholde/hæve karakteren.

Ved slutningen af skoleåret afgives en årskarakter. Bedømmelsesgrundlaget er her en samlet helhedsvurdering af elevens mundtlige præstation i den daglige undervisning (forståelse af teori, modeller sammenhænge m.v., løsning af opgaver samt test).

Bedømmeskriterier

Alle karakterer afgives iht. [7-trins skalaen](#). I fagets vejledning gives tre eksempler på karakterbeskrivelser for den mundtlige prøve i VØ-C (eksamen) for karaktererne 12, 7 og 02.

For den gode præstation (karakteren 7) gælder det, at *"samtalen opfylder fagets mål med en del mangler. Eleven strukturerer, formidler fagligt stof, formulerer faglig argumentation og demonstrerer faglige færdigheder med en del mangler. Eleven kan, med en del mangler og i nogen grad diskutere samt vurdere virksomhedsøkonomiske problemstillinger med anvendelse af fagets teori i en virkelighedsnær og international kontekst."*

I karakterskalaen skelnes mellem væsentlige og uvæsentlige mangler.